

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА

ЧРЕЗ: г-н Венцислав Спирдонов - Председател на ВТОС

Р. № 840/08.08.2007
ДО: Инж. д-р Даниел Панов – Кмет на община Велико Търново

до: Кмет на общ.

ПИТАНЕ: От Стилян Найденов – общински съветник във ВТОБС

одиничен В. Търново

ЗА отпов.

08.08.2007

ОТНОСНО: Масово загиване на борови гори в община Велико Търново и повсеместната зараза с несъвършената гъба *Sphaeropsis sarinea* Fr., която причинява съхнене (рак) на леторасли и клонки на бора, както и с изключително опасния за човек и животни вредител - „борова процессионка“.

Инж. д-р Панов, през последните месеци ставаме свидетели, че боровите гори във и около Велико Търново, разположени и на територии общинска собственост, са в изключително влошено фитосанитарно състояние, а в някои части напълно унищожени. Короните са рехави, съхнещи, с изсипани иглици или напълно изсъхнали. Особено в Арбанаси, Ксилифор, „Картала“, „Чолаковци“, преобладават напълно изсъхнали дървета. Средната степен на увреждане, по данни на предоставен ми експертен анализ, е над 60 на сто. Здравите борове и тези с единични повреди са малко, предимно в периферията на гората. Насажденията от този вид в района са на близо половин век. Съставени са предимно от черен и бял бор, но *дърветата са извън естествената си зона на разпространение, и това е основната причина да бъдат атакувани от опасни фитопатогени.* Сходна е съдбата на боровите гори и в други части на България.

Най-голяма вреда за местните борове, по данни на експертите, които потърсих, се оказва несъвършената гъба *Sphaeropsis sarinea* Fr., която причинява съхнене (рак) на леторасли и клонки на бора. Агресивността на този фитопатоген е висока - заразява иглиците, клонките и пъпките на новите леторасли, които изсъхват и загиват. На по-късен етап умират цели клони, дървета и насаждения. В повечето случаи възстановяването на короните е невъзможно, а процесът - необратим. Черният бор допълнително е атакуван от фитопатогени на отслабването - *Dothistroma*

допълнително е атакуван от фитопатогени на отслабването - *Dothistroma septospora*, причиняваща изсъхване и преждевременно изсипване на две- и тригодишните иглици, намалява възходящото сокотечение и причинява съхнене на клони отдолу нагоре и отвътре навън на короните.

Инфектирането на иглиците става през пролетта и есента, при благоприятни условия - и през лятото, същинската болест се проявява през есента и зимата. По някои от борове се разпознават и плодни тела на гъбата *Cyclaneusma minus*, която атакува предимно млади дървета и причинява изсипване иглиците.

Друг голям проблем за дърветата и в региона, но и за хората и животните е „Боровата процесия“. Борова процесия (*Thaumetopoea pityocampa*) е вид молец от семейство *Thaumetopoeidae*, разред Пеперуди „*Thaumetopoea Pityocampa Schiff*“. Гъсениците от този вид притежават хиляди мънички косъмчета, покриващи тялото им, които съдържат дразнещ протеин, наречен тауметопоеин.

Боровата процесия е един от най-разпространените вредители в иглолистните насаждения в страната. Името „процесия“ е свързано с начина на придвижване на гъсениците от вида, движат се една след друга в процесия. Гъсениците се хранят с иглиците на различни видове бор, с което причиняват обезлистване на дърветата.

Виждате, че проблемите са изключително сериозни и се налага спешна реакция от наша страна, като стопанин на общинските гори. В тази връзка питам:

1. Община Велико Търново е наясно с проблема със сигурност, но какви мерки се взимат за предотвратяване на заразата?
2. Предвижда ли се санитарна сеч на заразените гори, в какви мащаби и къде?
3. Ако се премахнат болните дървета, планирано ли е повторно залесяване, с какви дървесни видове и на каква стойност?
4. Няколко общини вече провеждат масирана кампания за поставяне на феромонови капани за опасния вредител „борова процесия“. Такива наскоро направиха в Стара Загора, Троян, Казанлък, Пловдив и др. Планира ли нещо подобно община В. Търново

08.08.2024г.
В.Т-во

с уважение:

Владимир